

Steniuksenkentän KerroKantasi -kysely 4.-31.5.2020

Palautteen yhteenveto ja vastineet

Havainnekuvat Isonnevantieltä (ylempi kuva MUUAN, alempi kuva ARK-house).

1 Steniuksen kentän asemakaavanmuutoksesta ja saadusta palautteesta lyhyesti

Steniuksen kentän suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa asuinrakentamista hyvälle sijainnille Huopalahden aseman ja rakenteilla olevan Raide-Jokerin tulevan pysäkin läheisyyteen. Asuminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä tukee valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja kaupungin kestävä kehityksen tavoitteita ja on voimassa olevan yleiskaavan mukaista. Steniuksen kentälle on suunnitteilla uusia asuntoja noin 370 uudelle asukkaalle. Uudet asuinrakennukset ovat nähtävillä olleiden suunnitelmien mukaan viisikerroksisia. Suunnittelualueen eteläreunaan on suunniteltu pysäköintitaloa. Alueelle on tavoitteena sijoittaa myös pieni liiketila joko Isonnevantien tai Haagan Urheilutien varteen. Strömstadinkujan varren komeaa puustoa säilytetään.

Lähiliikunta-alueet keskittyvät jatkossa Haaganpuistoon. Haaganpuistoon on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2009. Yleissuunnitelman tarkistus on tavoitteena käynnistää vuoden 2020 aikana voimassa olevan 2013 asemakaavan pohjalta.

Steniuksen kenttä on kaavoitettu asuinkäyttöön jo 2010-luvun alkupuolella. Kaavan toteuttaminen on kuitenkin ollut haastavaa mm. huonon maaperän ja puistoalueen alle sijoittuvan haastavan pysäköintiratkaisun vuoksi. Myös uuden yleiskaavan asettamat kaupungin kasvuun liittyvät tavoitteet sekä Raide-Jokerin rakentamispäätös ovat vaikuttaneet nykyisen asemakaavaratkaisun uudelleen tarkastelun tarpeeseen. Alueen erinomaisen sijainnin ja nykyisen asemakaavan toteuttamishaasteiden takia uusia suunnitteluvaihtoehtoja on kevään 2020 aikana tutkittu ja pyritty löytämään mm. nämä asiat huomioon ottava hyvä suunnitteluratkaisu.

Aikavälillä 4.-31.5.2020 pidetyssä KerroKantasi –kyselyssä (<https://kerrokantasi.hel.fi/steniuksenkentta>) osallisilta pyydettiin kehitysehdotuksia kahdesta kevään aikana laaditusta vaihtoehtoisesta suunnitelmasta. Lisäksi asukkaat saivat jättää terveisensä ja toiveensa Haaganpuiston yleissuunnitelman tarkistukseen ryhtyville suunnittelijoille. Palautetta pystyi antamaan myös puhelimitse ja sähköpostilla.

Tiivistelmä palautteen aihepiireistä

KerroKantasi –kyselyyn tuli 401 viestiä, joista 128 Haaganpuiston suunnitelmiin ja loput 273 Steniuksen kentän vaihtoehtoihin. Joissain palautteissa viitattiin myös muihin käynnissä oleviin kaavahankkeisiin, kuten Riistavuoren alueen suunnitteluun. Osa kommentoijista oli jättänyt samat kommentit molempiin suunnitteluvaihtoehtoihin ja/tai Haaganpuiston osuutta koskevaan osioon. Lisäksi muutama asukas ja taloyhtiö ottivat suunnittelijoihin yhteyttä puhelimitse ja/tai sähköpostitse. Puheluiden ja sähköpostien kaavamuutosta koskevat sisällöt on sisällytetty tähän läpikäyntiin.

Steniuksen kenttää koskeva palaute oli hyvin moninaista ja mielipiteet jakaantuivat paikoin voimakkaastikin. Samat aiheet kirjoittivat mielipiteitä sekä puolesta, että vastaan. Karkeasti ottaen palaute jakautui neljään osaan. Osassa palautteesta suhtauduttiin hankkeisiin ja täydennysrakentamiseen varsin positiivisesti tai neutraalin rakentavassa hengessä. Molemmissa vaihtoehtoissa nähtiin sekä hyvää, että kehitettävää. Uusille asunnoille nähtiin olevan Haagassa suurta tarvetta. Osan mielestä nähtävillä olleet suunnitelmat olivat liian tehokkaita ja suunnittelun lähtökohdissa parantamisen varaa. Kentän rakentamista ei näissä mielipiteissä pidetty hyvänä ratkaisuna, mutta tästä huolimatta esitettiin suunnitelmiin kehitysajatuksia. Osa oli erittäin jyrkästi sitä mieltä, että kenttä pitäisi säilyttää urheilukäytössä eikä Haagaan pitäisi täydennysrakentaa enää ollenkaan lisää. Loppuosassa kommentaareista pohdittiin mm. suunnitteluun liittyvää vuorovaikutusta ja suunnitelmiin vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Haaganpuiston osioon jätetyissä kommentteissa nostettiin esille erityisesti puiston nykyistä käyttöä ja sen roolia osana Haagan viheralueverkostoa. Useissa kommentteissa puisto toivottiin säilytettävän pitkälti nykytilassaan ja erityisesti koirapuisto koettiin tärkeäksi. Lisäksi kommentoitiin mm. uuden urheilukentän ja koululaisten liikuntapaikkojen tarvetta sekä annettiin erilaisia kehitysehdotuksia puiston ilmeen, toimintojen ja palvelujen parantamiseksi.

Kaikki kyselyyn jätetyt kommentit ovat luettavissa verkko-osoitteessa <https://kerrokantasi.hel.fi/steniuksenkentta>.

2 Palautteen aihepiirit ja vastineet / Steniuksenkentän suunnitteluvaihtoehdot

2.1 Suunnitteluvaihtoehtojen vertailu

Molempiin ehdotuksiin suhtauduttiin sekä positiivisesti, että negatiivisesti. Negatiivisesti suunnitelmiin suhtautuneet vastustivat kentän rakentamista ylipäättään tai olivat sitä mieltä, että se voidaan toteuttaa korkeintaan vuoden 2013 kaavan mukaisena. Tähän osioon on koottu kommentteja, joissa keskityttiin analysoimaan itse suunnitelmia ja pohdittiin kehitysehdotuksia.

ARK-housen ehdotus

ARK-housen ehdotuksessa pidettiin hyvänä selkeää rakennusten sijoittelua, leikkisää ja värikästä arkkitehtuuria sekä kattomuotoja ja isoa, yhtenäistä, läpikuljettavaa sisäpihaa. Yksityisten ja julkisten tilojen selkeä erottaminen koettiin hyväksi, ja yhtenäisten kadun varren rakennusmassojen koettiin tuottavan miellyttävää katutilaa Isonnevantielle. Toisaalta samat ominaisuudet tuottivat myös vastakkaisia näkökulmia: lamellien koettiin olevan liian muurimaisia Isonnevantien puolella, mikä loi monen mielestä liian urbaania katutilaa etenkin vastapäisten uudisrakennusten kanssa. Alueen keskellä olevien matalien varastorakennusten ei koettu rajaavan tilaa riittävästi. Pohdittiin myös, olisiko hieman hillitympi värimaailma alueelle sopivampi ja esimerkiksi tummien julkisivulevyosuuksien tilalle toivottiin alueelle sopivampia värejä ja materiaaleja. Lisäksi todettiin, että suunnitelman liikenneturvallisuutta olisi vielä kehitettävä. Osa piti asuntojen pohjaratkaisuita turhan tehokkaina ja labyrinttimaisina. Viherrakentamisen osalta esitetty runsas viheralue ja kasvillisuuden lisääminen miellyttivät vastaajia. Ehdotuksen koettiin ottavan Strömstadinkujan metsäisen vyöhykkeen hyvin huomioon. Viherkattoja, puutarhapalstoja ja pienviljelyä pidettiin alueelle sopivina.

MUUANin ehdotus

Muuanin ehdotuksessa pidettiin hyvänä ilmavaa kokonaisratkaisua, jossa Isonnevantien reunan erilliset lamellitalot rajaavat katutilaa, mutta eivät kuitenkaan muodosta yhtenäistä muuria. Rakennusten massoittelemisen ja sijoittelun koettiin mahdollistavan mukavia asuntoja ja näkymiä. Joissakin kommentteissa kuitenkin pohdittiin, onko alueen keskiosissa yksi pistetalo liikaa ja oltiin myös sitä mieltä, että pistetalojen arkkitehtuuri poikkeaa liikaa alueen rakennuskannasta. Useampaan, toisiinsa lomittuvaan pihaan perustuvan ratkaisun koettiin luovan suunnittelualueelle viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä ja luonnonläheisyyttä. Ajatus kotimaisen kasvillisuuden lisäämisestä alueelle oli mieluisa avaus. Osa kaipasi suunnitelmaan lisää vihreyttä. Pihasaunoja pidettiin hyvänä ajatuksena, joka voisi luoda alueelle yhteisöllisyyttä, mikäli saunat olisivat muidenkin alueen asukkaiden käytettävissä. Tiiliverhoilu koettiin raikkaaksi ja alueelle sopivaksi, mutta toisaalta sitä myös kritisoitiin ja arkkitehtuuriin kaivattiin enemmän leikkisyyttä ja värejä. Pohjaratkaisuita pidettiin mielipiteissä niin hyvinä, kuin huonoinakin.

Yleisiä kommentteja rakennus- ja asunosuunnittelusta

Yleisellä tasolla arkkitehtuurilta toivottiin eritoten rakennusten sovittamista Etelä-Haagan rakennettuun ympäristöön eikä alueelle kaivattu geneeristä 2010-luvun arkkitehtuuria Kalasataman tai Jätkäsaaren tyyliin. Arkkitehtuurin persoonallisuutta ja värikkyyttä pidettiin tärkeänä, harjakatot ja kunnan räystäät mainittiin yhtenä esimerkkinä. Ehdotettiin, että rakennuksiin voitaisiin toteuttaa painovoimainen ilmanvaihto.

Asunosuunnittelulta kaivattiin etenkin perheasuntoja. Osa toivoi suuria perheasuntoja, mutta osa puolusti myös pienten perheasuntojen rakentamista hankintakustannusten kurissa pitämiseksi. Osan mielestä asuntojen pohjaratkaisut olivat lupaavia, mutta osa kaipasi lisää realismia ja viihtyisyyttä. Toiveina olivat esimerkiksi isot parvekkeet Haagan Huviloiden tyyliin sekä kunnolliset keittiöt keittotilojen sijaan. Jotkut kommentoijat pitivät huoneistokohtaisia saunoja epäekologisina ja toivoivat tilalle mieluummin kaikille avoimia kortteli- tai pihasaunoja.

VASTINE

Kaavaratkaisun valmistelu jatkuu syksyllä 2020. Jatkosuunnittelussa hyödynnetään suunnitelmaluonnoksien parhaiksi arvioituja ominaisuuksia. Tärkeä tavoite on sovittaa tuleva rakentaminen nimenomaan etelähaagalaiseen rakennettuun ympäristöön ja kaavaan tuleekin määräyksiä, jotka määrittävät rakennusten ulkonäköä periaatteellisella, riittävällä tasolla. Asemakaavassa voidaan määrätä esimerkiksi rakennusten enimmäiskorkeudesta sekä julkisivujen ja pohjakerrosten käsittelystä. Kaavoitusvaiheessa on tärkeintä löytää paikkaan sopiva kaupunkirakenteellinen ja -kuvallinen idea. Tarkempi rakennussuunnittelu tehdään kuitenkin vasta rakennuslupavaiheessa.

Alueen rakennuttajan, Helsingin Asuntotuotannon (Att), tavoitteena on saada tasapainoinen ja monipuolinen asuntojakauma. Asuntojen tulee soveltua monenlaisille perhekunnille (yksin elävät, pariskunnat, perheet, uusperheet).

Kaavavaiheessa ei ole tarkoituksenmukaista syventyä yksityiskohtaisesti asuntopohjien suunnitteluun. Tavoitteena on toki suunnitella hyviä, toimivia ja kohtuuhintaisia asuntoja. Toteutusvaiheessa asunosuunnittelussa tullaan kiinnittämään huomiota tilojen kalustettavuuteen ja monikäyttöisyyteen siten, että ne soveltuvat asukkaiden muuttuviin tarpeisiin.

Vuokra-asuntoihin tulee lähtökohtaisesti talosaunat, ei asuntosauvoja. Välimuodon (VM) tuotannossa rakennetaan maltillisesti myös asuntosauvoja (sekä lisäksi talosaunoja). Talosaunoille tulee esteetön parveke, terassi tai vilvoittelupiha.

Painovoimainen ilmanvaihto on kiinnostava vaihtoehto myös nykyrakentamisessa. Se ei kuitenkaan ole Asuntotuotannon volyymissa realistinen (yksittäisenä ratkaisuna erityistapauksessa mahdollinen).

2.2 Yleispiirteisempiä kommentteja ja huolenaiheita sekä toiveita jatkokehitykseen

Rakentavia kehitysehdotuksia saatiin paljon. Osa varauksella tai negatiivisesti hankkeeseen suhtautuvistakin oli pohtinut, miten suunnitelmia voitaisiin kehittää parempaan suuntaan. Rakentamisen korkeudesta keskusteltiin melko paljon. Sopiva kerrosluku oli monien asiasta maininneiden mielestä 4 tai alle, mutta ymmärrystä myös nyt esitetyille 5-kerroksisille tai korkeammillekin rakennuksille oli. Toisaalta rakennusten

esitetty korkeus herätti myös huolta. Keskusteltiin myös etelähaagalaisuudesta ja miten rakennetun ympäristön tulisi sitä ilmentää.

Osassa kommentteista oltiin sitä mieltä, että kumpikaan suunnitelma ei sovi Haagaan ja että täydennysrakentaminen aiheuttaa erilaisia ongelmia alueelle. Moni myös ihmetteli, miksi uutta kaavamuutosta on ryhdytty laatimaan, vaikka voimassa oleva vahvistettiin verrattain vähän aikaa sitten 2013.

Alla käydään läpi esiin nousseita teemoja aihepiireittäin.

Etelä-Haagan ominaispiirteet, alueen sosiaalinen kehitys

Etelä-Haagan tärkeiksi ominaispiirteiksi mainittiin mm. vehreys ja kylämäisyys sekä pienten puistojen ja virkistysalueiden läheisyys. Todettiin, että Haaga ei ole lähiö, vaan liitännäisalue, jolla on oma vahva identiteettinsä. Mainittujen ominaispiirteiden vaalimisen katsottiin olevan tärkeää kaikin tavoin. Osa kommentoijista oli sitä mieltä, että Etelä-Haaga on hyvä juuri tällaisenaan eikä sinne tulisi rakentaa enää mitään. Osa koki Isonnevantien länsipuoleiset uudisrakennukset alueelle vieraksi ja yhdessä Steniuksen kentän uusien rakennusten kanssa Isonnevantien pelättiin muuttuvan liian urbaaniksi ja turvattoman tuntuisiksi. Osan mielestä kumpikaan nähtävillä olleista ehdotuksista ei soveltunut Etelä-Haagan yleisilmeeseen ja ne tuottaisivat alueelle liian korkeaa, ahdasta ja massiivista kaupunkikuvaa tai "slummiä". Toisaalta todettiin myös, että jos johonkin Haagassa on pakko rakentaa, niin mieluummin kentälle kuin metsäisille virkistysalueille.

Osa pohti, mistä Helsinkiin ja Haagaan tulee niin paljon asukkaita, että vanhatkin alueet täytyy rakentaa "tukkoon". Kysyttiin, ollaanko Helsingin kaupunkisuunnittelussa siirrytty hyvän ympäristön luomisesta ainoastaan väestönkasvun ongelmien siedettävään hallintaan. Pohdittiin, onko Helsingin kaupungin tavoitteena jakaa "huono-osaisuutta, turvattomuutta ja ylikansoittumista" kaikille alueille tasapuolisesti ja ehdotettiin, että tehokas rakentaminen ja sosiaalinen sekoittuminen voitaisiin keskittää entistä enemmän uudisalueille, joissa ei vielä asu ketään. Kaavamuutoksen myötä tulevien uusien asukkaiden määrä huoletti, ja levottomuuden koettiin lisääntyneen alueella jo nyt. Jotkut arvelivat uusien "vuokrataloslummien" aiheuttavan lisää ongelmia alueelle. Nykyisten asukkaiden näkymien ja asumisviihtyvyyden koettiin heikkenevän.

Huomautettiin, että haagalaiset tuntevat Steniuksen kentän Haagan urheilukenttänä, ja Steniuksen kenttä –nimeä käyttämällä yritetään johtaa osallisia harhaan.

VASTINE

Helsinki kasvaa ja samalla tiivistyy. Kuten Helsingin kaupunkistrategiassa todetaan, tämä on Helsingille sekä myönteinen asia, mutta myös resurssija edellyttävä haaste. Helsingin kaupunkistrategian keskeisimpiä tavoitteita on kestävä kasvun turvaaminen. Uudis- ja täydennysrakentaminen pyritään sijoittamaan nykyisen kaupunkirakenteen sisään hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääreen viher- ja virkistysverkoston toimivuutta vaarantamatta. Helsinki pyrkii myös monin eri keinoin estämään eriarvoistumista ja johdonmukainen, tasapuolinen ja kaupungin päätöksiin perustuva maankäytön suunnittelu on yksi keinoista. Kestävä kasvua edistetään mm. toimivilla asuntomarkkinoilla, mikä edellyttää riittävän asuntotuotannon mahdollistamista myös täydennysrakentamisen kaavoituksella. Kaupungissa tarvitaan myös kohtuuhintaista asumista kaikilla alueilla. Att:n on tarkoitus toteuttaa alueelle n. 50 % vuokra-asuntoja ja n. 50 % välimallin asuntoja (hitas ja/tai haso). Kestävä kasvun turvaamisen lisäksi kaavoituksella pyritään vaalimaan ja luomaan

esteettisesti miellyttävää, kunkin alueen parhaat ominaispiirteet huomioon ottavaa kaupunkikuvaa.

Noin kolmasosa uudesta rakentamisesta toteutetaan Helsingissä täydennysrakentamisena. Tämä tarkoittaa sitä, että suuri osa uudisrakennuksista rakennetaan vanhoille alueille, myös Haagaan. Täydennysrakentaminen herättää usein mielipiteitä puolesta ja vastaan, eikä tiivistyvä kaupunkikuva aina vastaa kaikkien asukkaiden toiveita. Tiivistyvässä kaupungissa on kuitenkin hyväksyttävä maisemien muuttuminen.

Kyselyssäkin esiin tuotuja Etelä-Haagan rakennetun ympäristön ja maiseman ominaispiirteitä on pyritty tuomaan suunnitteluvaihtoehtoihin ja pyritään edelleen sisällyttämään kaavaratkaisuun. Yksi suunnittelun tärkeimmistä lähtökohdista on luoda suunnittelualueelle nimenomaan uusi etelähaagalainen rakennetun ympäristön kerrostuma. Etelä-Haaga säilyy yleisilmeeltään edelleen vehreänä, vaikka aluetta täydennetäänkin.

Steniuksenkenttä on nimetty uudelleen v. 2008 Haagan huvilakaupungin perustajiin kuuluneen puutarhasuunnittelijan, kaupapuutarhuri M.G. Steniuksen mukaan. Nimistötoimikunta päätti Pro Haaga ry:n aloitteen pohjalta muuttaa 12.11.2008 tekemäänsä nimiesitystä siten, että esitetty nimi Vanha urheilukenttä – Gamla idrottsplanen muutetaan nimeksi Steniuksenkenttä – Steniusplanen.

Rakentamisen tehokkuus ja sopiva kerrosluku

Osa kommentoijista toivotti rakentamisen ja uudet asukkaat tervetulleeksi alueelle ja kertoi haagalaisten odottavan uutta asukasohjaa ja sitä myötä toivottavasti kehittyviä palveluita. Todettiin, että uusille asunnoille on alueella tarvetta ja niiden rakentaminen keskeiselle paikalle hyvien liikenneyhteyksien äärelle on varsin järkevää. Viittä kerrosta pidettiin hyvänä kerroslukuna, mutta osa toivoi korkeampaa ja tehokkaampaakin, jotta saataisiin vielä enemmän koteja hyvälle paikalle halutulle alueelle.

Osan mielestä uudisrakennusten tulisi olla matalampia kuin nyt oli ehdotettu. Monen mielestä rakennukset voisivat olla korkeintaan 4-kerroksisia etenkin Isonnevantien puolella. Osa mainitsi erikseen, etteivät rakennukset saa olla rakenteilla olevia Lärkäniinpolkun nelikerroksisia rakennuksia korkeampia. Osa oli sitä mieltä, että kaupunki ahnehtii liikaa uutta kerrosalaa suhteessa vuoden 2013 asemakaavaan eikä uudisrakennusten kerrosluku saisi olla kuin maksimissaan 3 kerrosta. Myös 1-3-kerroksisia rivitaloja ehdotettiin.

Suunnitelmien väljentäminen oli monella pohdinnassa. Kerrosluvun madaltamisen lisäksi esitettiin esimerkiksi, että Isonnevantien puolellekin voitaisiin suunnitella pistetaloja tai joku tai joitakin nyt esitetyistä rakennusmassoista poistettaisiin.

VASTINE

Kuten osassa kommentaareista todettiin, suunnittelualue sijaitsee halutulla asuinalueella liikenteellisesti hyvällä paikalla. On tiedossa, että alueella on suuri tarve uusille asunnoille, etenkin ns. perheasunnoille. Suunnittelualan uudelleenkaavoitusta ohjaavat yleiskaava 2016 sekä valtuuston päättämät strategiset tavoitteet. Myös Raide-Jokerin rakentamispäätös on vaikuttanut alueen kehitysnäkymiin ja parantaa jatkossa edelleen alueen saavutettavuutta. Suunnitelmaluonnoksissa työlukuna käytetty 15 000 kerrosneliötä perustuu näihin nykyisiin lähtökohtiin. Suunnittelun työlukuna käytetty 15 000 k-m² on kaupungin näkökulmasta varsin maltillinen verrattuna moniin muihin kaupungissa

käynnissä oleviin täydennysrakentamishankkeisiin, mutta asukkaiden mielipide voi toki poiketa kaupungin näkökulmasta joskus rajustikin.

Suunnittelualue on kaupungin omistuksessa ja nykyisen asemakaavan 2013 mukaiset tontit on varattu Helsingin kaupungin asuntotuotannon (Att) toteutettavaksi. Att:n tarkoituksena on toteuttaa alueelle kohtuuhintaisia asuntoja, joista noin puolet vuokra-asuntoja ja puolet välimallin asuntoja (haso ja/tai hitas). Kustannusten tulee mahtua ns. ARA-raamiin.

Jatkosuunnittelussa tutkitaan vielä tarkemmin rakennusten sijoittelua. Rakennusten korkeutta on suhteutettu ympäröivään alueeseen, ja luonnosten mukaan rakennusten kattokorot ovat suunnilleen samassa tasossa vanhan rakennuskannan kanssa, sillä kenttä sijaitsee painanteessa Haagan Urheilutiehen ja Kylätiehen nähden. Suhdetta vanhoihin rakennuksiin ja niiden korkomaailmaan on painotettu suunnittelussa erityisesti. Lärkäninpolun uudisrakennuksista osa on nelikerroksisia, osa viisikerroksisia. Steniuksen kentän uudisrakennusten varjostavuutta on mahdollista tutkia jatkosuunnittelussa, mikäli tarvetta ilmenee. Kerrosalataavoite on voimassa olevan yleiskaavan tavoitteiden mukainen (A3-alueen korttelitehokkuus 0,4-1,2, suunnitelmissa esitetty tehokkuus noin 1).

Hallintamuodot ja toteutus

Kommenteissa pohdittiin hallintamuotojakaamaa. Osa oli siinä käsityksessä, että alueelle toteutetaan pelkkää vuokra-asumista. Osa olisi toivonut asuntotuotantoa myös vapaille markkinoille ja mainitsi, että esimerkiksi eläkeläiset eivät saa hitas-kohteista suurempia asuntoja, koska lapsiperheet asetetaan niihin etusijalle. Eräs kommentoija oli sitä mieltä, että useampi toteuttaja tuottaisi alueelle mielenkiintoisempaa rakennuskantaa. Toisaalta myös kiiteltiin, ettei alue mene gryndereiden kehitettäväksi ja alueelle saadaan myös eri tavoin tuettua kohtuuhintaista asumista.

VASTINE

Vuoden 2013 kaavaratkaisun pohjalta määritelty asuntojen hallintamuotojakauman tavoite oli 50/50, josta puolet valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa ja puolet hitas-omistusasuntotuotantoa. Uuden kaavan mukaiselle rakentamiselle asetettu tavoite on edelleen puolet vuokraa ja toinen puoli välimuotoa (VM), joka voi olla joko asumisoikeus- tai hitas-tuotantoa.

Viherrakentaminen, puistot ja virkistysalueet

Kenttää ympäröivän puuston säilyminen etenkin Strömstadinkujan puolella ja kasvillisuuden lisääminen rakennettavalle alueelle oli kommentoijille tärkeää. Toivottiin myös, että Isonnevantien puolella rakennusten ja kadun väliin jätettäisiin enemmän tilaa istutuksille. Puutarhapalstoja ja pienviljelyä pidettiin alueelle sopivina toimintoina. Myös viherkatoista pidettiin, mutta myös huomautettiin, että ne voivat olla Suomen oloissa riskirakenteita. Hulevesien asianmukaista käsittelyä pidettiin ehdottoman tärkeänä.

Lähivirkistysalueet ovat kommentoijien mukaan tärkeitä kaikille alueen asukkaille ja kaupunkiekologialle. Lähiluonnon todettiin edistävän terveyttä, ja väljyyden ja puistojen säilymisen puolesta puhuttiin. Monia harmitti Steniuksen kentän poistuminen lähiliikuntapaikkojen verkostosta ja matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkojen tärkeys mainittiin kommenteissa. Osa kommentoijista pohti, voitaisiinko kenttä kuitenkin säilyttää virkistyskäytössä ja tehdä alueelle esimerkiksi täysimittainen tekonurmikenttä jalkapallokenttä tai viihtyisä puisto. Ehdotettiin myös, että Steniuksen kenttää voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kouluremonttien aikana väistötilana. Osan mielestä kaikki

rakentaminen on epäkunnioittavaa Steniuksen kentän historiaa kohtaan ja uudisrakennukset voitaisiin osoittaa Steniuksen kentän sijaan jonnekin muualle. Osa pohti, voitaisiinko osa kentästä jättää julkiseksi pieneksi puistoksi tai pelikentäksi, kuten vuoden 2013 kaavassa. Huomautettiin myös, ettei koko aluetta ole edellisessä vaiheessa kaavoitettu asumiseen, vaan osa on jätetty viheralueeksi ja uusissa suunnitelmissa tulisi lähteä tästä lähtökohdasta. Toisaalta kentän todettiin olevan myös varsin vähäisellä käytöllä ja asuntorakentamisen senkin takia perusteltua.

Jotkut kommentoijista kertoivat Haagan ympäristöstä hävinneen jo paljon viherympäristöä ja kokivat valmisteilla olevien kaavamuutosten (esim. Riistavuori) hävittävän lähiluontoa entisestään. Lähiluonnon katoamisesta ja viherverkostosta kannettiin huolta. Pidettiin tärkeänä, että alueen asukkaiden hyvät lenkkeily- ja ulkoilureitit säilyvät jatkossakin.

Steniuksen kentän korvaavasta, Haaganpuistoon suunnitellusta urheilukentästä esitettiin monenlaisia mielipiteitä. Monen mielestä Haaganpuisto pitäisi säilyttää nimenomaan puistomaisena alueena ja uusi urheilukenttä turmelisi puiston. Toiset kantoivat kuitenkin huolta mm. koulujen ja päiväkotien liikuntamahdollisuuksista. Muistutettiin, että vuoden 2013 kaavan mukaisesti korvaava kenttä täytyy rakentaa, ennen kuin Steniuksen kentän täydennysrakentamista voidaan aloittaa.

Suunnitelmien esittelymateriaalissa oli kiinnitetty huomiota siihen, että Isonnevantien länsipuolelle rakentuvaa aluetta ei oltu esitetty havainnekuviissa realistisesti tai ollenkaan ja vaikutelma oli tämän takia liian vehreä.

VASTINE

Vehreä ympäristö on yksi Haagan viehättävimmistä puolista. Tämä pyritään huomioimaan myös Steniuksen kentän suunnittelussa. Esimerkiksi ilmeeltään metsäisen Strömstadinkujan puuston ja kallioiden säilyttäminen on todettu tärkeiksi lähtökohdiksi kaavoitukselle. Jatkosuunnittelussa tutkitaan myös mm. Isonnevantien katuvihreän mahdollisuuksia sekä kiinnitetään yleisesti huomiota kortteleiden viheralueiden suunnitteluun. Suunnitelmia tarkennetaan vielä kaavoituksen edetessä ja asemakaavamerkinnoilla voidaan ohjata alueelle osoitettavien viheralueiden määrää ja laatua.

Hulevesien käsittelyä kaupungissa ohjaa vuonna 2018 laadittu Hulevesiohjelma. Kaavoituksessa huomioidaan ohjelman mukaisesti rakentamisen myötä lisääntyvien hulevesien määrä alueella antamalla määräyksiä hulevesien käsittelystä. Hulevesien huolellinen käsittely on tärkeää mm. ilmastonmuutokseen sopeutumisen takia. Hulevesien maanpäällisellä käsittelyllä voidaan lisätä alueen viihtyisyyttä ja monimuotoisuutta.

Helsingin kaupungissa on vuonna 2016 tehty 'Viherkattolinjaus'. Oikein suunniteltuna ja huolellisesti toteutettuna viherkatto on toimiva rakenne.

Jatkossa alueen lähiliikuntapaikat keskittyvät Haaganpuistoon. Steniuksen kentän korvaava kenttä on jo kaavoitettu vuoden 2013 asemakaavan yhteydessä Haaganpuistoon. Kentälle on laadittu asemakaavoituksen yhteydessä yleissuunnitelma vuonna 2009. Yleissuunnitelmaa on nyt tarkoitus päivittää. Tätä aihepiiriä koskevan palautteen tarkempi yhteenveto ja vastine on esitetty kappaleessa 3 (Palautteen aihepiirit ja vastineet / Haaganpuisto).

Riistavuoren kaavoitus on oma kaavaprosessinsa, ja sen suunnittelu pohjautuu mm. Vihdintien bulevardikaupungin suunnitelmiin, yleiskaavaan 2016, Helsingin kaupunkistrategiaan sekä isoihin raideinvestointipäätöksiin kuten Raide-Jokeriin

sekä läntisen Helsingin pikaraitiotiehen. Riistavuoren kaavoituksesta vastaa KYMPin Kaarela-Vihdintie –tiimi.

Havainnekuvien yleinen haaste on riittävän esitystarkkuuden löytäminen. Suunnitelmista laadittujen viistoilmakuvaseitsemien päätarkoituksena oli näyttää, miltä Steniuksen kentän uudisrakennukset näyttäisivät kokonaisuutena. Isonnevantien länsipuolen uudisrakennukset esittävää viistoilmakuvaa ei ollut suunnitteluhetkellä vielä saatavilla. Toinen arkkitehtikonsultti oli oma-aloitteisesti mallintanut rakentumassa olevien uudisrakennusten hahmot ko. viistoilmakuvaan. Toisesta konsulttityöstä nämä uudisrakennusten hahmot puuttuivat.

Palvelut, yhteiskäyttötilat, yhteisöllisyys

Liiketilöjen sijainnista ja määrästä keskusteltiin. Toivottiin, että täydennysrakentamisella saadaan alueen nykyiset palvelut säilymään tai jopa lisääntymään. Haagan Urheilutien varsi mainittiin hyvänä liiketilöjen sijoituspaikkana ja ehdotettiin, että liiketilöjen edustaa voitaisiin kehittää aukiomaiseen suuntaan. Alueelle toivottiin mm. laadukasta kortteliravintolaa, kahvilaa, baaria sekä lähikauppaa.

Osa oli sitä mieltä, että liiketilaa pitäisi olla esitettyä paljon enemmän ja oli harmissaan, kun palveluita ei ole saatu alueelle lisää uudisrakentamisen myötäkään. Ehdotettiin myös, että Ruskeasuolla sijaitsevan lankarullakioskin voisi siirtää Steniuksen kentälle.

Pohdittiin, voisiko alueelle tulla yhteiskäyttötiloja, kuten ompeluhuone tai korttelisauna. Näin voitaisiin lisätä alueen yhteisöllisyyttä.

Päiväkoti- ja koulupaikkojen riittävydestä kannettiin huolta. Esitettiin esimerkiksi, että päiväkotit tulisi rakentaa Eliel Saarisen tien sijaan Steniuksen kentälle ja päiväkodin yhteyteen voitaisiin tehdä kaikille avoin leikkipaikka tai –puisto.

VASTINE

Palvelut säilyvät ja kehittyvät, mikäli niille on riittävästi asukas pohjaa ja sitä myötä kysyntää. Uudet asukkaat edesauttavat palveluiden säilymisessä ja kehittämisessä. Steniuksen kentän suunnitelmissa on esitetty pienehköä liiketilaa kahteen vaihtoehtoiseen sijaintiin, Haagan Urheilutien varteen ja Isonnevantielle lähelle Etelä-Haagan kirjastoa. Jatkosuunnittelussa pohditaan, kumpi sijainti palvelee aluetta paremmin.

Kaavoituksella ei ole tarkoituksenmukaista tarkkaan yksilöidä liiketilöiden tyyppiä, mutta kaavalla voidaan tarvittaessa mahdollistaa ravintolat määräämällä tiloihin rasvahormit ja –kaivot. Ruskeasuon lankarullakioskille on etsitty paikka lähempää sen nykyistä sijaintia.

Suunnitelmissa on esitetty tilavaraus ryhmäperhepäiväkodille (esimerkiksi suuri perheasunto tai yhteistilat voivat olla muutettavissa tarpeen mukaan ryhmäperhepäiväkodin käyttöön). Pihasuunnittelussa pyritään siihen, että alueella on riittävät ja turvalliset leikkialueet myös pienemmille lapsille.

Taloyhtiöihin tullaan tekemään yhteistiloja, joista osa on kerhotiloja. Kaavamääräys määrittelee lopullisesti kerhotilöiden koon (suhteessa kerrosalaan). Yhteistilat sijoitetaan keskeisille paikoille tarkoituksenmukaisten kulkureittien varrelle ja ne suunnitellaan visuaalisesti avoimiksi sekä viihtyisyyden että valvottavuuden takia.

Liikennesuunnittelu ja pysäköintitalo

Mielipiteissä pohdittiin tarvittavien autopaikkojen oikeaa määrää. Osa kyseenalaisti Helsingin paikoitusnormin pätevyyden tällä sijainnilla ja esitti, että autopaikkavaadetta pienennettäisiin mm. hyvien julkisen liikenteen yhteyksien takia. Joku puolestaan epäili, etteivät uusien asukkaiden autot mahdu minnekään, kun monilla niitä voi olla käytössä kaksikin. Osa koki pysäköintitalon alueen rakennustypologiaan sopimattomaksi ja ehdotettiin, että pysäköinti vietäisiin maan alle, piholle tai rakennusten kivijalkaan. Toisaalta pysäköintitalo koettiin myös tarpeelliseksi, sillä autoja alueella kuitenkin jatkossakin on ja maaperän ja pohjaveden korkeuden takia maanalainen pysäköinti ei ole toimiva ratkaisu.

Pysäköintitalolle esitettyä sijaintia Kylänevankujan varressa pidettiin sekä hyvänä, että huonona ratkaisuna sekä kaupunkikuvallisesti, että liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta. Pohdittiin myös, voisiko pysäköintitalo sijaita esimerkiksi Haagan Urheilutien puolella.

Liikenteen sujuvuudesta kannettiin huolta ja todettiin, että mm. Haagan Urheilutien ja Isonnevantien läpikulkuliikennettä täytyy hallita entistä paremmin, jos tulee uusia asukkaita. Myös alueen sisäiseen liikenneturvaan toivottiin kiinnitettävän tarkkaa huomiota.

VASTINE

Liikenneturvallisuuteen tullaan suunnittelussa kiinnittämään huomiota niin alueen sisällä, kuin ympäröivällä alueellakin. Noin 15 000 k-m2 täydennysrakentaminen tuottaa lähikatuverkkoon vajaat 300 ajoneuvoa vuorokaudessa, mikä tarkoittaa vajaata 30 ajoneuvoa vilkkaimman tunnin aikana.

Autopaikkalaskelmissa noudatetaan Helsingin kaupungin hyväksyttyä pysäköintipaikkojen laskentaohjetta. Laskentaohjeen laidinnassa on käytetty lähtöaineistona muun muassa auton omistamisen ja asumisväljyyden nykytilanteen tilastotietoja ja kehityssennusteita. Laskentaohjeen mukaisesti autopaikkojen minimimäärä on pienempi, sillä kaava-alue sijaitsee lähellä raskaan raideliikenteen asemaa.

Pysäköintitalon sijoitukselle pohdittiin useita vaihtoehtoja suunnittelun aikana. Myös Isonnevantien varren eri kohtia pohdittiin, mutta lopulta molemmissa töissä päädyttiin esittämään pysäköintitaloa Kylänevankujan varteen mm. kaupunkikuvallisista syistä. Tonttiliittymät sijoitetaan vähäliikenteisemmille kaduille tonttiliittymän turvallisuuden ja vilkkaampien katujen liikenteen sujuvuuden takaamiseksi. Haagan Urheilutie on Isonnevantietä vilkasliikenteisempi kokoojakatu, jolla on myös bussiliikennettä, joten sille ei sallita uusia tonttiliittymiä.

Maanalainen autohalliratkaisu ei ole tontilla vallitsevien olosuhteiden ja kustannushaasteiden takia mahdollinen. Myöskään autopaikat rakennusten pohjakerroksissa eivät ole kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa mahdollisia. Pysäköintipaikkoja tulee myös sen verran paljon, ettei niitä voida sijoittaa maantasoon alueen ilmeen siitä kärsimättä.

Rakennusaika

Kommenteissa todettiin, että rakennusaikaisten haittojen minimointi on tärkeää nykyisten asukkaiden kannalta. Kylänevankujan liikenteen hallintaan toivottiin kiinnitettävän erityistä huomiota rakentamisaikana.

VASTINE

Rakentamisaika tuottaa aina jonkin verran häiriötä ympäristöön. Häiriöt ovat kuitenkin tilapäisiä. Ennen rakennustöiden aloittamista rakennusvalvonnassa on hyväksyttävä työmaasuunnitelma, jossa on esitettävä mm. miten rakennustyömaan aikaiset haitat ympäristöönsä minimoidaan. Naapureita kuullaan myös rakennuslupavaiheessa.

Maaperä

Kommenteissa pohdittiin, miksi alueen uudelleen kaavoituksen ja rakentamisen tehostamisen yhteydessä vedotaan alueen huonoon maaperään, vaikka asia on ollut tiedossa jo edellisen kaavan valmistelun aikana. Lisäksi pohdittiin, onko ylipäätään järkevää rakentaa huonolle maaperälle.

VASTINE

Pääkaupunkiseudun kasvu luo tarvetta osoittaa täydennysrakentamista myös vaikeammin rakennettaville alueille, sillä helposti rakennettavat paikat ovat useimmiten jo rakennuskäytössä. Steniuksenkentän alue on maaperältään pääkaupunkiseudulle tyypillistä pehmeikköä. Alueen rakentaminen voimassa olevan kaavan 2013 mukaisesti on haastavaa maaperän aiheuttamien korkeiden perustuskustannusten kanssa. Lisäksi vuoden 2013 kaavassa on varsin haastava yleisen puistoalueen alle suunniteltu pysäköintiratkaisu. Valmisteilla olevassa kaavassa pyritään huomioimaan hankkeen toteutuskelpoisuus esimerkiksi riittävällä rakentamisen tehokkuudella.

Muita huomioita suunnittelualueeseen kuulumattomista alueista

Kysyttiin, säilyykö VPK ja tiedusteltiin, milloin Huopalahden aseman puistikko avataan taas asukkaille.

VASTINE

Haagan VPK:n kanssa neuvoteltiin tontin ottamisesta mukaan kaavamuutokseen. VPK päätti kuitenkin ottaa aikalisän tilojensa uudistamiseen. Tontti ei ole siis mukana Steniuksenkentän kaavamuutoksessa.

Yhteyttä Kylätieltä Huopalahden asemalle ei voida avata ennen kuin koko yhteys on kaupungin omistuksessa ja ylläpidossa. Portaat ovat edelleen Senaatin omistuksessa ja maakaupat tehdään näillä näkymin syksyllä. Alueesta tehty katusuunnitelma on myös valituksen johdosta hallinto-oikeudessa.

2.3 Yleistä pohdiskelua kaavoituksesta, vuorovaikutuksesta ja suunnittelun oikeutuksesta

Osassa kommenteista keskusteltiin kaavoituksesta, tiedottamisesta, vuorovaikutuksesta sekä suunnittelun ja siihen osallistumisen oikeutuksesta. Osa kommenteista koski Steniuksenkentän kaavahanketta, osa kommentoi yleisemmällä tasolla.

Isonnevan v. 2013 asemakaavasta ja vuorovaikutuksesta

Osa asukkaista ihmetteli, miksi kaavaa on ryhdytty nyt muuttamaan, vaikka edellinen, useita vuosia valmisteltu ns. Isonnevan kaava saatiin valmiiksi vasta vuonna 2013. Kysyttiin myös, miksi kaupungin linja on nyt niin eri kuin 2010-luvun taitteessa ja miksi uutta kaavaa ei valmistella vuoden 2013 kaavan ja/tai Etelä-Haagan

suunnitteluperiaatteiden mukaisesti. Kerrottiin, että vuoden 2013 kaavassa Steniuksenkentälle kaavoitettu ns. Pikku Haaga oli pitkän asukasyhteistyön tulosta ja ihmeteltiin, miksei tuota tulosta kunnioiteta. Osa kommentoijista pohti myös yleisemmällä tasolla asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja moni koki vuorovaikutuksen olevan vain näennäistä ja luottamuksen kaupungin toimiiin koetuksella. Koettiin myös, että kaupungin viestintä kaavamuutoksesta on ollut kömpelöä ja vääristelevää. Joissain mielipiteissä oltiin myös sitä mieltä, että kaupungilla on ristiriitaisia tavoitteita esimerkiksi lisätä asukkaiden liikkumista, mutta samalla vähentää liikuntamahdollisuuksia. Kyseltiin, miten Haagan täydennysrakentamissuunnitelmat sopivat yhteen Helsinki Liikkuu –kampanjan kanssa.

VASTINE

Laki edellyttää pitämään asemakaavat ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys tai maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Ohjaustarvetta arvioitaessa on erityisesti edellytetty ottamaan huomioon asuntotuotannon tarve.

Vuoden 2013 asemakaava oli hyvin laaja kokonaisuus, jonka valmisteluun kului mm. alueen laajuuden takia huomattavan pitkä aika. Steniuksenkentälle tuolloin suunniteltu ”Pikku Haaga” suunniteltiin 2000-luvun alkupuolen suunnittelulähtökohtien pohjalta. Jo tuolloin oli tiedossa, että kentällä on paaluperustamista edellyttävää pehmeikköä. Isonnevan kaavan vuorovaikutusraportista (28.2.2012) ilmenee, että tuolloinen kiinteistölautakunta on muistutuksessaan todennut rakentamisen tulevan liian kalliiksi johtuen mm. pienestä tehokkuudesta ja haastavasta maaperästä. Vastineessa on todettu, että ”Pikku Haagan” kortteli toteutettaisiin kokeellisena rakennuskohteena. Muun muassa taloudelliset realiteetit ovat kuitenkin lopulta johtaneet siihen, ettei rakentamista ole voitu toteuttaa kaavan mukaisesti. Tämän lisäksi (kuten edeltävissä vastineissa on todettu) kaupungin strategiset tavoitteet ovat muuttuneet Isonnevan kaavan vahvistumisen jälkeen: on muun muassa laadittu nykyisten alueiden täydentämistä edistämään pyrkivä yleiskaava 2016 sekä Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021, sekä tehty päätös Raide-Jokerin rakentamisesta. Nämä kaikki seikat puoltavat alueen kaavoituksen uudelleen tarkastelua.

Etelä-Haagan kaavoitusperiaatteet (1998) pohjautuvat tuolloin voimassa olleen yleiskaava 1992:n antamiin mahdollisuuksiin kehittää aluetta. Monet periaatteiden yleisistä tavoitteista, kuten esim. nykyisen ympäristön hyvien ominaisuuksien ja kaupunkirakenteen arvojen säilyttäminen ovat edelleen relevantteja ja niitä pyritään ottamaan huomioon myös Steniuksenkentän suunnittelussa. Kaavoitusperiaatteet ovat kuitenkin luonteeltaan enemmänkin lautakunnan tahdonilmauksia laajempien alueiden tulevan maankäytön suunnittelun suuntaviivoiksi siinä ajassa, kun ne on laadittu. Kaavoitusperiaatteet eivät ole oikeudellisesti sitovia ja ne voivat myös osittain vanhentua maailman muuttuessa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää kaavoitukselta riittävää vuorovaikutusta osallisten kanssa. Kaupunki vastaanottaa, lukee ja paneutuu kaikkien saatuaan palautteeseen, joka voi olla joskus myös hyvin jakautunutta. Vaikuttamismahdollisuudet voivat vaikuttaa näennäisiltä, jos kaavan tavoitteet eivät välttämättä mahdollista kaikkien palautteiden huomioon ottamista. Kaupungilla on vastuu kaupungin kestäväen kasvun turvaamisesta ja eri tavoitteiden, määräysten ja ohjeiden yhteensovittamisesta.

Kaupunki on tiedottanut osallisia kaavamuutoksesta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen suunnitelmien laatimista. Steniuksenkentän kaavamuutoshanke

oli mukana vuoden 2019 kaavoituskatsauksessa, jossa kerrottiin suunnittelun käynnistymisestä. Kaavamuutoksen vireilletulosta ja suunnitelmasta, kuinka kaavoitusmenettely tullaan järjestämään eli osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) tiedotettiin loppuvuodesta 2019 kaupungin verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Helsingin Uutiset sekä Haagalainen – lehdissä. Tämän lisäksi OAS lähetettiin kirjeitse osallisille eli alueeseen rajautuville kiinteistöille. OASissa mm. kerrottiin suunnittelun käynnistymisestä ja yleispiirteisesti kaavamuutoksen tavoitteista, kaavaprosessin aikatauluista ja että kevään 2020 aikana valmisteltavia suunnitelmaluonnoksia esitellään osallisille. Osalliset saivat kommentoida OASia, ja mielipiteitä saatiin reilut 30. OASissa esitetyn aikataulun mukaisesti keväällä 2020 suunnitelmaluonnoksia esiteltiin KerroKantasi – verkkosivuilla ja näiden nähtävilläolosta tiedotettiin keväällä 2020 osallisille kirjeitse, lehti-ilmoituksella sekä kaupungin somekanavissa. Lisäksi suunnittelualueen lähiympäristöön lähetettiin kirjeet, joissa kerrottiin suunnitelmien nähtävilläolosta ja kommentointitavoista (KerroKantasi -verkkosivu, puhelut ja sähköpostit). Pahimman koronavirustilanteen hellitettyä ja kirjastojen avauduttua toukokuussa Etelä-Haagan kirjastolle toimitettiin nähtävilläolosta ja kommentointitavoista kertova juliste.

Kestävän kasvun turvaamisen lisäksi myös liikkumisen edistäminen on kaupungille tärkeä teema. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa huomioon erilaiset käyttäjät. Yhteistyötä toimivan kokonaisuuden löytämiseksi tehdään eri toimialojen kesken. Aihepiiriä on avattu tarkemmin kappaleessa 3 (Palautteen aihepiirit ja vastineet / Haaganpuisto).

Keskustelutilaisuutta ei järjestetty koronaviruksen takia

Osa koki, että KerroKantasi – nettikysely ei korvannut keskustelutilaisuutta ja kaipasi aitoja kohtaamisia ja vuorovaikutusta. Avoimen dialogin käymistä peräänkuulutettiin ja uutta keskustelutilaisuutta toivottiin järjestettäväksi ennen kuin suunnitelmat lukitaan. Osa pohti, miksi Steniuksenkentän suunnitelmat tuotiin esille juuri nyt, vaikka keskustelutilaisuutta ei voitu koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen takia järjestää. Osalla oli myös vaikutelma, että kaupunki tarkoituksellisesti valmistelee kaavoja ”pirstaleisesti”, etteivät asukkaat saisi kunnollista kokonaiskuvaa maankäytön muutoksista. Osan mielestä esimerkiksi Riistavuoren ja Steniuksenkentän kaavat olisi pitänyt vuorovaikuttaa yhdessä.

VASTINE

Kaavamuutosta on valmisteltu OASissa kerrotun aikataulun mukaisesti ja suunnitelmavaihtoehtojen nähtävilläolo järjestettiin ko. aikataulun mukaan keväällä 2020. Erillistä asukastilaisuutta ei OASissa luvattu, sillä kaupunkiympäristön toimialan nykyisten toimintaperiaatteiden mukaisesti eri hankkeiden vuorovaikutustilaisuuksia pyritään yhdistelemään laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Tällaisten alueellisten yleisötilaisuuksien on tarkoitus palvella asukkaita esim. siten, että kokonaiskuvan muodostaminen alueen suunnitelmista ja maankäytön muutoksista olisi helpompaa. Steniuksenkentän kaavoituksesta oli tarkoitus keskustella Uutta Länsi-Helsinkiä –alueilla, mutta kaikki keväällä 2020 livekeskustelutilaisuudet jouduttiin perumaan koronaviruksen takia. KerroKantasi –kysely kuitenkin tarjosi hyvän väylän ja vaihtoehdon mielipiteiden antamiseen myös korona-aikana ja palautetta saatiinkin runsaasti. Kyselyn lisäksi suunnittelijoihin pystyi ottamaan yhteyttä sähköpostilla tai puhelimitse ja muutama tarttuikin tähän mahdollisuuteen.

Sähköpostitse, puhelimitse ja Kaupunkiympäristön Facebook-kanavan kautta ilmaistiin myös huoli niistä asukkaista, jotka eivät osaa käyttää internetiä eivätkä

siten pääse ilmaisemaan omaa mielipidettään alueen kehityksestä. Suunnittelualueen lähiympäristön osallisille lähetettiin tämän takia myös keväällä 2020 kirjeet, joissa kerrottiin, että KerroKantasi –sivulle mielipiteen jättämiseen lisäksi suunnittelijoille voi myös mm. soittaa puhelimella. Liveasukastilaisuuden korvaavaa virtuaalilaisuutta ei järjestetty, koska se ei olisi tarjonnut juurikaan KerroKantasi –kyselyä parempaa mahdollisuutta osallistumiseen niille osallisille, joilla ei ole pääsyä internetiin.

Kaavan valmistelu jatkuu syksyllä 2020. Saadun runsaan palautteen vuoksi on päätetty, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta poiketen kaavaluonnos tullaan asettamaan kuntalaisten nähtäville ennen kuin kaavaratkaisu esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle. Luonnoksesta saatavat kuntalaisten mielipiteet esitellään lautakunnalle. Kaavaprosessin muutoksen vuoksi OAS päivitetään ja kaavaluonnoksen nähtävilläolon yhteydessä tiedotetaan OASin päivityksestä. Osallisille lähetetään päivitetty OAS arviolta vuoden 2020 lopulla.

Kenelle kaupunkia suunnitellaan ja kuka saa kommentoida suunnitelmia?

Osa mielipiteen jättäjistä koki, että suunnittelua saisivat kommentoida vain ne asukkaat, joiden arkiympäristöä suunnittelu eniten muuttaa. Kerrottiin, että on laadittu adressi, jonka allekirjoittajat vastustavat Steniuksen kentän täydennysrakentamisen tehostamista. Esitettiin kiittäviä ja moittivia mielipiteitä adressin puolesta ja sitä vastaan.

VASTINE

Kaupunkia suunnitellaan kaikille nykyisille ja tuleville kaupunkilaisille. Täydennysrakentaminen hyödyttää lopulta kaikkia kaupungin asukkaita. Uudet asukkaat edesauttavat alueen palveluiden säilymistä ja kehittymistä. Uusi asuntotuotanto tarjoaa mm. mahdollisuudet vaihtaa asuntoa sopivampaan alueen sisällä sekä muuttaa alueelle muualta. Riittävällä asuntotuotannolla pyritään hillitsemään myös liian korkeiksi karkaavia asuntojen hintoja. Kaavoitusta saavat kommentoida kaikki, jotka kokevat asian itseään jollain tavalla koskettavan.

Alueen täydennysrakentamista vastustava adressi toimitetaan päätöksentekijöille tiedoksi normaalin käytännön mukaisesti osana kaavoitukseen liittyvää vuorovaikutusta.

3 Palautteen aihepiirit ja vastineet / Haaganpuisto

Ote Haaganpuiston yleissuunnitelmasta vuodelta 2009.

Haaganpuiston alaosiion jätetyissä kommentissa nousi esiin erityisesti asukkaiden ja alueen käyttäjien halu ja toive säilyttää alue vihreänä puistoalueena, jonne voi mennä kävelemään, ulkoiluttamaan koiraa, nauttimaan luonnosta tai kokoontua viettämään aikaa esimerkiksi piknikin merkeissä tai pelaamaan frisbeegolfia. Puisto koetaan tärkeänä viher- ja virkistysalueena koko Etelä-Haagan mittapuulla ja se toivottiin säilyvän sellaisenaan jatkossakin.

Puiston yleissuunnitelmassa esitetyn täysimittaisen urheilukentän ja siihen liittyvien yleisurheilupisteiden pelättiin heikentävän tai tuhoavan puiston henkeä ja vihreyttä. Osassa kommentissa kyseenalaistettiin uuden urheilukentän tarvetta alueelle, kun taas joissain kommentissa uuden urheilukentän tarve tunnistettiin erityisesti lähellä olevien koulujen liikuntapaikkatarpeiden näkökulmasta. Kommentissa esitettiin myös

vaihtoehtoisia sijainteja uudelle kentälle lähialueilta sekä toivottiin Steniuksenkentän säilyttämistä ja kunnostamista.

Yleissuunnitelmaan annetuissa kehitysehdotuksissa toivottiin mm. alueella kasvavien vanhojen puiden ja laajan nurmialueen säilyttämistä, uusien puiden ja muidenkin istutusten lisäämistä, vanhojen penkkien kunnostusta sekä niiden määrän lisäämistä. Puiston palvelujen osalta suunnitelmassa esitettyjä yleisurheilupisteitä ei nähty tarpeellisina joissain kommentteissa. Puistoon toivottiin lähiliikuntapistettä sekä vanhan hiekkakentän kunnostusta tekonurmeksi, joka toimisi myös tekojäänä talvisin. Puistoon toivottiin myös tenniskenttää. Suunnitelmassa esitetyistä huoltorakennuksesta ja katsomosta jätettiin eriäviä näkökantoja: toisaalta ne koettiin tarpeellisiksi ja joissain kommentissa niitä ei toivottu puistoon lainkaan. Kommentteissa nostettiin myös esille alueen saavutettavuus joukkoliikenteellä ja suunnitelmissa esitettyjä autopaikkoja kritisoitiin.

Haaganpuiston osioon jätettiin myös paljon yleisiä kommentteja viheralueiden tärkeydestä ja merkityksestä tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Kommentteissa nostettiin esille vehreyden ja väljyyden olevan myös Haagan ominaispiirteitä, joita tulisi säilyttää ja vaalia ja jonka takia alueelle jopa muutetaan muualta. Kommentteissa korostettiin myös Haaganpuiston koira-aitauksen merkitystä alueelle. Koirapuisto on tärkeä palvelu alueella, joka luo myös yhteisöllisyyttä alueen käyttäjille. Koirapuisto sijaitsee Eliel Saarisen tien varressa olevalla viheralueella, joka ei kuulu puiston yleissuunnitelman suunnittelualueeseen.

VASTINE

Haaganpuisto on asemakaavoitettu viheralue, jossa on voimassa useampia asemakaavoja. Pääosalla Haaganpuiston aluetta on voimassa asemakaava 11938 (2013). Tämän ns. Isonnevan kaavatyön taustaksi alueelle laadittiin vuonna 2009 laaja, koko kaava-alueen kattava maiseman ja virkistysen yleissuunnitelma, jonka mukaisesti Haaganpuistoon osoitettiin uusi urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) nykyistä puistoa täydentämään. Haaganpuistoa koskeva osuus yleissuunnitelmasta oli KerroKantasi-palvelussa kommentoitavana. Puiston itäosaan osoitettiin kaavassa leikkipuisto (VK) Isonnevan leikkipuiston nykyiselle paikalle, osaksi kortteleiden keskellä sijaitsevaa turvallista ja viihtyisää puistokokonaisuutta. Kaavan tavoitteena oli, että puiston reunoilla sijaitsevista kolmesta koulusta pääsee katuja ylittämättä uuteen liikuntapuistoon.

Liikuntapalveluiden sijoittamista kaupunkitasolla suunnitellaan ja kehitetään verkostomaisesti siten, että liikuntapalveluja on riittävästi ja tasapuolisesti kaikissa eri kaupunginosissa. Vuoden 2013 asemakaavan suunnittelun aikana Haagan liikuntapaikkatarpeita peilattiin koko kaupungin tasoon ja uuden liikuntapuiston paikka osoitettiin Haaganpuistoon. Kaavan mukaista uutta liikuntapuistoa ei ole vielä toteutettu. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala on ajoittanut puiston rakentamisen vuoden 2019 talousarviossaan vuosille 2025-2026.

Puiston yleissuunnitelma on tarkoituksena päivittää vuosien 2020-2021 aikana ja päivityksessä otetaan huomioon KerroKantasi-kyselyssä saatu palaute. Suunnittelun aikana arvioidaan uudestaan mm. alueelle osoitettavan urheilukentän koko sekä muut liikuntatarpeet ja -palvelut, kuten tekonurmen ja jääkentän mahdollisuudet sekä yleisurheilupaikat ja ulkokuuntoilupisteet. Liikunta- ja virkistysalueiden mitoituksista ja toiminnoista käydään kaavoituksen aikana keskustelua Kulttuurin ja vapaa-ajan sekä Kasvatuksen ja koulutuksen

toimialojen kanssa. Alueella pyritään säilyttämään myös avoimia nurmipintaisia alueita, jotka soveltuvat yleiseen oleiluun ja vapaamuotoisempaan toimintaan.

Vihdintien liikenneympyrän itäpuolella ja Haagan puiston jyrkän länsireunan alueella, Eliel Saarisen tien varressa, on voimassa useampia asemakaavoja vuosilta 1952, 1970 sekä 2017. Alue kuuluu kaupunkiympäristölautakunnassa vuonna 2019 hyväksytyn Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupungin kaavarungon alueeseen. Alueen asemakaavoitus on käynnistynyt ja Haagan ympyrän, Vihdintien ja sähköaseman asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut esillä 15.4-11.5.2020 kaupungin verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat. Lisäksi aineistoon on voinut tutustua kaupunkiympäristön asiakaspalvelussa.

Haaganpuiston nykyinen koira-aitaus sijaitsee Haagan ympyrän, Vihdintien ja sähköaseman asemakaavan ja asemakaavamuutoksen alueella. Koira-aitaus tulee todennäköisesti poistumaan alueen kaavoittamisen myötä. Haaganpuistoon ei ole mahdollista osoittaa uutta korvaavaa aitausta, vaan korvaavan aitauksen sijoittamista tutkitaan kaavatyön aikana Talin urheilupuiston alueelle. Koira-aitausten sijoittamista ja perustamista Helsingissä ohjaa vuonna 2016 laadittu koirapalvelulinjaus sekä koirapalveluiden verkostosuunnitelma. Verkostosuunnitelmaa mukaillen Haagassa on nykyisin neljä koirapuistoa, jotka takaavat linjauksessa määritellyn alle kolmen kilometrin saavutettavuuden Haagan asunnoista lähimpään koirapuistoon. Haaganpuistoa lähimmät koira-aitaukset sijaitsevat nykyisin Aino Ackten puistossa sekä Kauppalanpuiston eteläpäässä. Kumpikin aitaus on kaksiosainen ja ne täyttävät Etelä-Haagassa saavutettavuuden tavoite-etäisyyden, vaikka Haaganpuiston koira-aitaus siirtyisi Taliin.

Helsingin kaupunkistrategian ja yleiskaava 2016:n ohjaamana Etelä-Haagan kaupunkirakenne tulee tiivistymään ja kaavoitettujen puistojen pinta-ala vähenee jonkin verran. Vastapainona säilyviä ja olevia puistoja pyritään jatkuvasti kehittämään monipuolisena verkostona. Viheralueiden kehittämisessä ja riittävän viherrakenteen turvaamisessa hyödynnetään yleiskaavan yhteydessä laadittua, koko kaupungin kattavaa viher- ja virkistysverkostosuunnitelmaa, VISTRAA, joka huomioidaan alueen asemakaavojen laadinnassa. Liikuntapuiston rakentaminen Haaganpuistoon parantaa Etelä-Haagan puistojen toiminnallista tarjontaa. Haaganpuiston rajaaminen asunnoilla on katsottu myös parantavan puiston sosiaalista kontrollia ja lisäävän siten puiston turvallisuutta. Paitsi Haaganpuistoa myös alueen muita puistoja, kuten Strömstadinpuistoa, kehitetään tulevien vuosien aikana.